

ADATTÁR.

GR. TELEKI LÁSZLÓ LEVELEI PULSZKY FERENCZHEZ.

(Második és befejező közlemény.)

38.

Paris. 240. rue St. Honoré. Hôtel de Normandie. Januar 25-ikén 1851.

Kedves Barátom, Elsőben is köszönetemet kell, hogy jelentsm azon szép és érdekes könyvért, melyet tisztelt nőd nekem küldeni szives volt. Igen nagy örömmel vettem s nagy gyönyörűséggel olvastam. Jelentsd, kérlek, a lelkes szerző-nőnek hódolatom mellett hálámat, szives megemlékezéséért.

Bocsánatot, hogy felelettemmel leveleidre, az utolsókra t. i. darab ideig késtem. De hidd el, soha még olly szenvedő, olly alkalmatlan minden munkára még nem voltam, mint most. — Egész mostani életem kétségbeesés. Ha ez így tart, ugy valóban nem tudom, mi leszsz belőllem.

Mi Kossuthhoz intézett leveleidet illeti, az egyiket természetesen mindjárt elküldtem, a másikat, minthogy még idejében contramondiroztatd elküldetését — természetesen vissza tartóztattam, s csak azért nem küldtem vissza Londonba, hogy a postabértől megkíméljelek. Szolgállok vele, mihelyt akarod.

A keztyük árát megkaptam, te pedig, reménylem, megkaptad már a keztyüket, magyar refugié által küldöttem el már régen. Csak azon aggódom, hogy nem írod, valjon meg vagy-e izlésemmel elégedve? Irij erről, kérlek.

Vetter bizonyítványát mindnyájan örömmel írtuk alá. Tökélesen helyben hagytuk tartalmát, csak azt sajnáljuk, hogy ő Americába megy, midőn pedig itt hihetőleg nem sokára annyira szükség leszsz reá. Ide mellékelve küldöm vissza az oklevelet. Még talán lehetséges volna itt marasztani a vezért. Te még talán arra reá birhatnád, hogy elindulását halaszsa -el.

Mi itt ismét constituáltuk magunkat és ujra választottunk, még pedig titkos szavazás utján, elnököt és bizotmányt. Én vagyok elnök — bizotmányi tagok pedig *Szemere, Vukovics, Klapka* és *Csetz*, Jegyzőnk *Bittó*. A legjobb harmoniába élünk.

Nagyon örvendek az angol petitióknak, valamint a Palmerston nevében adott feleletnek. Mentül többet petitioniroznak ügyünkben, annál jobb. Talán lesz utóljára valami sükere. Palmerstonnal épen nem vagyok megelegedve, már több angol barátai kétkedni kezdenek felette. Ő semmit sem tett a kiutahaiak mellett, ámbár mindent tehetett volna. Mikor gondolni fogjátok Lord Dudley Stuart, Cobden és te, hogy használhatok jelenlétemmel valamit, akkor ha csak tehetendem, átrándulok talán Londonba. De adjátok tudtomra idejében, ha jönnöm kell.

Egy dologra nézve lehetetlen, hogy megjegyzést ne tegyek. Arra nézve t. i. hogy Méreynét. belé keverted a magyar ügybe, a mennyiben a honunkat illető petitiók szorgalmazását Manchesterben reá biztad, Hiszen magad is tudod, milly kétes az ő jelleme — s híre milly roszzs, tudod, hogy itt Párisban minden tekintetben csunyául viselte magát, megírtam valamint azt is, hogy itt senki sem számítja őt az emigratio tagjai közé. És, Istenem, mi sülnhet még reá ki minden. Madarászszali öszszeköttetését tudod — tudod, hogy szeretője volt Madarásznak — Madarász pedig tolvaj. Méreyné, ugy hallom, a Madarász — Zichy-gyéánt historia miatt nem mehet vissza Magyarhonba, nem pedig politikai compromissiója, és szilárdsága miatt. Vedd, kérlek, ezt szívedre. Azon ügy, miről Andrássyval beszéltél, igen-igen fontos, az egyetlenegy, mire nézve föllépésünk sikerét reménylhetjük. Mert Austriának azon kívánsága ellen, miszerint belé álljon minden tartományaival együtt a német szövetségbe, egyesülni fog velünk, ha ügyesen visszszük a dolgot, mind a Porosz, mind az Angol, mind a Franciaia diplomacia. De e tekintetben véleményem szerint nem elég csupán a journalistica terén lépünk föl. De a kormányoknál is kell valamit tennünk. S osztom Andrássy véleményét — mint emigratio, ünnepeylesen protestálnunk kell Magyarhon ezen nullificatiója ellen. Mi készítünk erre nézve egy kis munkát, melyet mind a kormánynak beadandunk, mind pedig sajtó utján a publicummal közlendünk. (Természetesen veletek is közlendjük.) De ti tegyetek ugy, mintha tőlünk semmit sem várnátok, és könyörgök, irjatok ti is — ne támaszkodjunk egyik a másikra, mert ki tudja, mi sükerrel dolgozunk itt, s leszünk-é képesek jót írni? — Fő dolog, hogy történjék e tekintetben valami sükeres. Minekünk itt kezeink inkább kötvék, mint nektek, mert a jelen körülmények miatt a franciaia nem képes felénk fordítani figyelmét. Itt forrongásban van minden. Az új ministeriumról hallottál. Nem akarok a fölött ítéletet hozni, hogy kinek van igaza, de azt tudom, hogy a kamra mindent elkövetend e ministerium megbuktatására s hogy a kormány elleni vitatkozások igen mérgesekké válandnak, mérgesebbekké, mint voltak az eddigiek, minek aztán eredményét előre kiszámítani teljes lehetetlen. Annyit minden esetre tudni lehet, hogy az ellenségeskedések még sokáig tartandnak, és kibékülsről szó sem lehet. S e miatt igen nehéz leszsz mostanság interpellatiót intézni a magyar ügyben. Minden esetre annak idejében megkísértendjük. Victor Hugo már ajánlotta magát — de most még beteg. Abban csalatkozol, barátom, ha azt gondolod, hogy Miklós czár ötödik Henriket királylyá akarja tenni. Miklós czár absolutismust szereti, de a legitimitas elvére mit sem tart.

A mostani elnök rokona. Nem — nem, attól, mit leveledben említél, bizony nem tarthatsz. A Republica ellen, hiszem én is, föl fog egykor lépni az orosz, V-dik Henrik mellett soha!

Híreim Kiutahiából nem vidítók, most kaptam Kossuthtól is egy levelet, melly Deczember 20-ikán költ. Ő nem reméli, hogy mostan kiszabadulhasson. Ő tudja, hogy Palmerston nem tett mellette semmit is s nem akar tenni. »Bízol, hogy nem telelek itt?« ugymond »válaszul vedd e levelem Deczember 20-ikáról. Nem segítenek biz ők rajtam, édes barátom, de majd segíték én magam magamon, annak idejében.« Az egész levél rövid, s egész tartalma abból áll, hogy panaszkodik az angol közömböség ellen és a diplomatiától mit sem reményl. Batthány Kázmér levelei is hasonló reménytelenséget fejeznek ki. Kázmérné süker nélkül működött Stambulban, a refugiék az az internáltak számára semmit sem volt képes kieszközölni. Kiutahiában telelnek biz ők, ennyit tudok. De még azt is tudom, hogy Kossuth se Csernatoniékkal, se Méreyékkal nincs egybekötöttesben, és soha sem írt nekik, és megvetéssel ír rólluk. Ennek örülök.

Mi Kleinberger (?) Urat illeti, az egy haszontalan lump, Czetznél koldult; subscriptio utján öszvecsináltunk számára 95 francot, hogy nejevel ennek hazájába, Genfbe mehessen; s ime Angolhonba ment, Vukovics, ki ismeri őt, állítja hogy a magyar hadseregben a magyar háboru alatt nem szolgált.

Még egyet. Kossuth Vukovicsnak is írt levelet, érdekést, írj neki, hogy tartalmát közölje veled, azt ő legjobban teheti. Azon levélben igen helyes, józan political nézeteket fejez ki Kossuth. Ugy látszik, hogy egyet értünk vele mindenben; kivéve csekélységekét. Egyébbaránt minden, a mit Kossutról írtam, köztünk maradjon, kérlek csak Beöthyvel és Andrássyval közölheted. Mikor jön Andrássy? ez előtt tíz nappal mondá, hogy tíz nap mulva, tehát már itt kellene lennie. Nekem igen érdekes levelet írt, ha nem érkezik meg, holnap felelek neki, addig is a legszive-sebben köszönts nevében, valamint Beöthy barátunkat is, meg Lord Dudley Stuartot és Cobdent. Nődnek mély hódolatomat s köszönetemet gyönyörű ajándékáért. Horváth püspöknek nem mondhatom meg üdvö-zletedet, mert nincs itten, a többieknek megmondtam és viszont üdvö-zöltetnek.

Szomorú eset történt itt, de ne beszéld, mert reánk nézve nem jó volna, ha abból lárma üttetnék. Orosz Versaillesben agyon lőtte magát. A kertben találták holttestét térdelő helyzetben, fák között, két pisztoly volt mellette, ki löve mind a kettő. — Az öngyilkosság okát nem tudni. Ámbár egy levélben bucsut vett ismerőseitől. Pénzbeli tekintetben nem volt igen megszorulva.

A Times correspondentjával majd kívánságod szerint, beszélni fogok. Isten veled.

Hív barátod

Teleki.

Almássy Pali amnistiája nem igaz, bizonyosan tudom, hogy nem igaz. Te hát ¹ lumpról beszélsz egyik leveledben, kik Angolhonból ide szöktek, mond, kik azok? Félig kitaláltam de szeretném bizonyosan tudni, nem compromittállak, azt tudod, tehát mond!

Batthány Lajosnak két arcképét küldtem számotokra t. i. a tiédre s öreg kedves Beöthyére Angolhonba. Batthányiné ajándoka. Megkaptátok?

39.

Paris. 240. rue St. Honoré. Hôtel de Normandie. Január 28-ikán. (1851.)

Kedves barátom,

Igen kérnék, lennél szíves az Austria és America közti vitatkozásokat, ha részletben bírod, nekem minél előbb átküldeni. Nagy szükségem van erre! Az amerikai követ átadta ugyan a *National Intelligencer* illető számát, mellyben minden a kérdéses tárgyat illető részlet megvan. De nem tarthatom magamnál tovább két napnál — kérlek tehát, barátom, segíts rajtam.

Bem halálát illetőleg egy levelet igtattattam a hírlapokban, mellyet a lengyelekhez intéztem s mellyben a többek közt azt is kijelentettem, hogy mi magyar menekültek Párisban gyászolni fogunk, a mint azt közgyűlésünk elhatározta volt. Levelem megjelent a Január 25-iki Pressében, 26-iki Événement Nationalban s több más hírlapokban is. Olvasd meg, jó volna, ha ti is tennétek valamit. Egyebet aligha tehettek, mint a mit mi tettünk.

Itt a vitatkozásoknak jelenleg végük van. Le van rontva az Elnök elleni oppositio, az assemblée majoritása abdicált, a császárságnak akadályai nagyrészt elhárítva. Ez az eredmény. A mi 852-öben döntetett volna különben el, az már most ez évben fog eldöntetni. A mostani Napoleon historiája sokban igen hasonlít a régiéhez. Ne hidd, hogy az oroszok a legitimistákkal tartsanak! Miklós Czár reactionarius kormányt kíván Frankhonban, de a törvényességgel nem gondol. Egyébaránt — coeteris paribus — rokonait inkább pártolandja, mint másokat. S már most Isten veled. Tiszteletemet nődnek, köszönetemet Lord Dudleynek, Osbournenek, Cobdennek — ezer szépet az öreg Beöthy pajtásnak.

Még majd nem elfeledtem megmondani, hogy Beöthy ² halálát és betegségét illetőleg kimerítő tudósítást vettem *Alepből* Fialától, ki neki hajdan szárnysegédje volt. Ha kívánod, elküldendem neked — nem merlek engedelméd nélkül annyi postabérrel terhelni. Isten veled. Ne feledd tiszteletemet s üdvözleteimet jelenten az illetőknek. Andrassy mikor jön? várva várom. Igen érdekes levelet írt, mellyet azonnal közöltem bizotmányunkkal. Irok neki ma vagy holnap, ha addig meg nem érkezik, *addig is* mond neki, hogy nyílt karokkal várom — várjuk mindnyájan! Hív barátod

Teleki.

¹ Így! Tollhiba lesz *hat* helyett. Szerk.

² Bem helyett. A Beöthy név még a tollában volt az előbbi sorból.

40.

Kedves Barátom,

Sok betegségem és terhes foglalatosságom miatt darab ideig nem írhattam neked. Most sietve tudósítalak arról, hogy Austriának a német szövetségbe bekebelesítése tárgyában egy hosszú emlékiratot készítettem, melyet a francia kormánynak személyesen beadtam s melyet az igen jól fogadott. Aláírtuk én, Szemere, Vukovics, Klapka és Czetz. Már az angol kormánynak szánt mémoire is elkészült, most iratjuk, néhány nap alatt elküldjük neked, hogy ha helyben hagyod, aláírhatsz és beadhasd az angol ministeriumnak. Arról azonban, hogy mémoiret adtunk és adunk be, nem kell semmi említést tenni a hírlapokban. — Még egyet. Vukovicsnak február végére vagy martius elejére ígértél *valamit*. Ő igen gyöngéd arra, hogy téged emlékeztessen. Inkább meghal. Kérlek téged tehát, valahogy ne feledd el. Szörnyű szerencsétlenség következhetnék belőle, ha elfelednéd. Mind ezt csak neked írom. Dudley Stuartnak, Cobdennek ezer szépet. Nődnek legmélyebb tiszteletemet. Isten veled!

Hív barátod
Teleki László.

Paris 240. rue St. Honoré. Hôtel de Normandie. Martius 3. 1851.

41.

Paris 240. rue St. Honoré. Hôtel de Normandie. Martius 15-ikén 1851.

Kedves Barátom, Elküldtem neked a Mémoiret, a *Daily News* szerkesztője által, bizonyosan vetted, reménylem, meg vagy vele elégedve — s alá fogod írhatni. Szükséges szerintünk, hogy Palmerston minél előbb kapja; de minthogy Palmerstonba nem bízhatunk egészen, helyes volna a dolog éránt több parlamenti tagokat, a többet közt Osbourneet, Cockburnet s. a. t. informálni. Ez utóbbinak különösen nagy befolyása van a parlamentre. Tehetne egy motiót a kamrában ezen mémoire iránt, s kívánhatná ezen irománynak, mint mely közügyet illet, és a kormánynak beadatott, kinyomatását. S ha a ház ezt elfogadná, igen jó volna ügyünkre nézve, mert dolgunkat egy kissé fölmelegítné. Ezt a mi comiténk megbízásából írom neked, mellynek tagjai én, mint elnök, Szemere, Vukovics, Klapka, Czetz, Bittó, mint jegyző. Reménylem, elfogsz e dologba járni! Dudley Stuarttal is szólj. — Nem tudom, Cobden mi véleményben van a kérdéses dolog iránt. Ha nézetei ellentétben találnának lenni a mieinkkel, ugy hagyjuk őt. Hogy czélszerűen lehessen e dologban eljárni, szükséges volna néhány másolatot készíttetni — vagy pedig lithographiroztatni a mémoiret. Dudley Stuartnak, kít a legszívesebben köszöntetek, küldtem egy példányt, ő lemásoltathatná, tedd magad ez iránt is érintkezésbe vele. Mert, hogy hatással lehessünk Angolhonban ez ügyre nézve, szükséges, hogy a kitünőbb parlamenti tagok egynemelyikének szolgáljunk emlékiratunk példányai-val. A dolog, reménylem, könnyen fog menni. Cockburne nem fog vonakodni a motiót, a kinyomatás iránt, megtenni. Igen-igen számolunk

reád mindnyájan! Csodálom, hogy a Batthány két arczképei még nem érkeztek meg; már rég elküldtem Sándor — az az Teleki Sándor által, ő vitette el tőlem, mert neki, mint mondá, biztos alkalma volt. Majd utánna járok. Nem veszhetek el. S most Isten veled! Nődet tisztetem. Beöthynek írtam, üdvözzöld nevemben, úgy szinte kedves Almásy barátunkat is; nejének hódolatomat.

Köszönöm Sándor Ferencz és társait illető tudósításaidat! Társai tehát már el is mentek Liverpoolból? — én legalább úgy értettem leveledet, Isten véled. Cockburnet még egyszer különösen ajánlom figyelmedbe, valamint hazafi buzgalmadba az egész ügyet, mellynél nem csak egész Európára, de különösen reánk nézve is, fontosabb már régen nem volt szőnyegen. Itt eddigelé elég sükerrel működünk. A Frankhoni kormány sokat foglalkozik az említett tárggyal és nyomatékkal szállalt föl. Adieu, lelkem. Hív barátod

Teleki László.

42.

Kedves Barátom,

Im küldöm sietve az emlékiratot, melyet a Dresdai conferentiákon koholt tervre nézve, az angol kormány számára készítettünk. Már általunk alá van írva, kérek, írd te is alá s ha szükség, irasd alá Beöthy által is vagy valaki más által és add be Palmerstonnak minél előbb. *Il y va de notre existence.* Ez élet és halál kérdés — tehát tégy kérek, a mit csak tehetsz. Informáld angol barátinkat. Én ezen mémoiresnak egy másolatát elküldtem Lord Dudley Stuartnak és írtam hozzá egy hosszu levelet, mellyben tudtul adám, hogy te is fogsz vele e tárgyban szállani. A Dudley levele egyszerre indúl a tiédde. Szólj Cobdennel is. A mémoires többnyire én tettem föl, de Andrásynak is van benne része, Szemerének is a magyarországi alkotmányos szempontra nézve. Gondolom, meglehetősen sikerült. A fő dolog, hogy Palmerston minél előbb vehesse. Itt Frankhonban mémoires-unk a kormány által igen jól fogadtatott. Ezt persze nem szabad nekünk hírlapokban hirdetnünk. Reád van tehát íme bízva a haza ügye, mozdítsd elé, számolunk reád. Lehetlen, hogy az angolok is az ügynek, melly kérdésben forog, fontosságát át ne lássák. Isten veled! Köszöntsd barátinkat! tiszteletemet nődnek. Kérlek, menj el személyesen Lord Palmerstonhoz. Most van ideje e dolgot elémozdítani. *Il faut battre le fer pendant qu'il est chaud.* Almássynának, Palinak, Beöthynek ezer szépet. A Kossuthhoz intézett levelet 8 nap mulva vagy már most, 6 nap mulva bizonyosan utnak indítom. Vetted utolsó martius 9-ikén írt leveletemet. Segíts szegényeken! Vukovicsnak megküldted-e már a bankjegy másik felét? Még egyet, ha az emlékiraton valami piszok vagy pecsét találkozni, vigyázz, hogy rajta ne maradjon. S most Isten veled.

Hív barátod
Teleki László.

Paris 240. rue St. Honoré. Martius 16. (1851.)

P. S. Itt a kormányt igen jól informáltam s úgy látom, ez ügyben tesznek is valamit.

43.

Paris 240. rue St. Honoré. Hôtel de Normandie.

April 7-ikén (1851.)

Kedves Barátom, A mi mémoire-unkra nézve, mi sikerrel adatott be? mit mondott reá Lord Palmerston? még eddig tőled semmi hír nem érkezett; valamint arról sem, mit mindent akar ügyünkben tenni Lord Dudley Stuart, kinek az enlékiratot megküldtem; mit Osbourne s a többiek, kiket barátinknak nevezhetünk?

Kérlek, írd ezekről minél előbb — a dolog természetesen mindnyájunkat érdekel.

A Batthányi Lajos arczképei szerencsétlenül jártak, vissza kerültek Teleki Sándorhoz, mert ő rosszszól adressálta, e napokban expedíalom Vukovics által, ki Londonba megyen s téged bizonyosan meglátogatand. Bocsnatot kérek, hogy eddig meg nem kaptad, nem az én hibám.

Én néhány nap alatt elhagyandom Párist egészségem miatt falura kell mennem, ha mindjárt írsz, adressálhatod leveledet ide: *240. rue St. Honoré*. A későbbi leveleket pedig Szemeréhez küld: *rue du Faubourg St. Honoré 67*. A mi Kossuthtól jönne, azt add át Vukovicsnak. E napokban kaptam Kossuthtól két levelet. Vukovics, ki holnap után indul innen Londonba, ismeri tartalmukat s közlendi veled, a mit tud; mert olvasta a leveleket. Egyik Február 1-jéről, a másik Martius 7-ikéről költ.

Van arról tudomásunk, hogy Londonban egy comité alakult, mellynek tagjai Vetter, Rónay, Gál Sándor — miféle emigrationalis comité ez? Birja-e egészen emigrációtok bizalmát? Tudósíts, kérlek, erről, mihelyt levelemet veended.

Vannak-e híreid Bándyról? elszökött *Tonner*ből s elvitte magával az ottani korcsmáros nejét és 7 éves leányát. Azt mondják, Angolhonba ment. Tudósítást ígértem a szerencsétlen korcsmárosnak, ki nekem az esetet sirva panaszolta; s épen most volt nállam. Böcsületünkben járó dolog — ez ügyben lelkisméretesen járni el. Tudósíts tehát hamar, kérdezősködjél minden ismerősinktől. Ilyes gaztettet nem tűrhetünk!

Még egy és fontos dologban kell tőled fölvilágosítást kérem. Az, ki Teleki Sándort adósság miatt Clichybe záratta, *Le Baron* nevű ügyvéd. Lakik Leicestersquare. Minthogy a dolog még appellátában nem döntetett el, szükség utánna járnunk, miféle ember legyen ez a *Le Baron*? én csalónak hiszem. Járass utánna, de minél előbb. Mert ha kisülne, hogy ezen egyén csakugyan rosszsz jellemű, úgy a Teleki Sándor ügye nyerve volna. Angol barátink e tárgyban megadhatják a kellő felvilágosításokat, valamint azon francziák is, kikkel ismerős vagy. Te magad tudod legjobban, kihez kelljen folyamodni. Tehát szegény Sándor öcsém ügyét szivedre kötöm. Lehetlen, hogy erre nézve hamar bizonyost ne tudj. Ird meg hamar. És minthogy nem tudom, meddig maradok itt, ez ügyben leveledet bizonyítványokkal documentálva (a mennyben lehet), küldd gr. Bethlen Gergelynek, ki lakik Párisban, rue de Parme N° 3. S most Isten veled. Hódolatomat nődnek. Üdvözetemet Beüthy barátunknak, Cobdennek (kinek, gondolom,

a békebelesítés ügyében kevés hasznát veendhetjük), Dudley Stuartnak, Osbournenek és minden jó bajtársnak. Isten veled.

Hived
Teleki László.

44.

April 27-ikén. (1851.)

Kedves Barátom,

Sietve írok, mert az, ki leveletem viendi, Beroni (?) őrnagy mindjárt indul, és én épen most tudtam meg, hogy indul. Búcsút veszek tőled, mert néhány hétre távozom innen Párisból.

Ha mi levelem érkezik vagy nekem írni akarsz, kérek, add át Vukovicsnak, ki azt nekem elküldendi; később tudósítani foglak, hol vagyok. Minden esetre valahol Frankhon belrészében fogok megtelepedni Tours körül.

A Kossuthot, Dembinskit illető cikkre, mely a Daily Newsban megjelent s melyet e napokban megküldél, véleményem szerint nem kell felelni.

Kossuthtól az utolsó futárral nem kaptam levelet. Reményeidet kiszabadulására nézve nem igen osztom. Kérek, járj el a dologban. Recommendáld a Magyarhon incorporatiója elleni agitatót barátinknak. És a szegény magyar emigransokat, kik ellen Angolhon protestált.

Igaz-e ez? Szívedre kötöm a dolgot; most szegények a Schweitz-Francia országi határon rekedtek meg e miatt s nem mehetnek tovább. Értem a Türr vezénylete alattiakat. Szólj! Izgass mellettük! — Isten veled — Nődet s barátinkat, Cobdent, Stuartot, Vukovicsot, Beöthyt köszöntöm s tisztelem.

Hived
Teleki László.

45.¹

... Angolhonba elmegyek — hogy e hó 23-ikán Londonban lehetek-e, nem tudom — de nem igen hiszem — Horváth Mihály még Brüsszelben van. Szemerét nem igen lehetend Londonba utazásra bírni. — Kossuthra csakugyan még várnunk kellene.

Isten veled — Cobdent — Dudley Stuartot szüntelenül tisztelem. Cobden levele a Cölni hírlapnak már meg van küldve. Miért nem engedted meg, hogy az itteni hírlapokkal közöljem? — engedelem nélkül nem mertem tenni. Irj erről is. E levéltől ne ijedj meg — frankirozom. Isten veled — Nődek, barátinknak szíves köszöntésemet. Az aláírás idejére nézve is egyet értek veled, valamint mindenben...

(A többi hiányzik.)

¹ E három keletnélküli levél azon időben íródhatott, mikor Teleki még állandóan Párisban tartózkodott. A 47-iket összevetve a 43-ikkal valószínűleg az is, a többi kettő is 1851. jún.—aug. közti időből való.

46.

London aug. 10-ikén.

Kedves barátom!

Landfordtól 10 font sterlinget vettem kölcsön — kérlek, add meg neki — én tüstén elküldöm Párisból minden tartozásomat.

Markowskival szólj minél előbb, kérlek — ő egy igen jó módot javasolt arra, hogy elegendő pénzünk legyen. Kérdezd tőle, meg fogja neked mondani — s jobban, mint én tehetném. Embert fog küldeni Magyarhonba, e végett ajánló levelekre van szüksége azon ember számára. Mikor a dolog el leszsz rendezve, akkor én is írok levelet — kérlek, a dolgok állásáról tudósíts minél előbb — különösen a Markowski dolgáról — Igen fontos — és kivihető terv — elhiheted. Isten veled.

Tausenan ajánló levelet kér — adjunk-é?

Hived

Teleki

Mihelyt valami alkalom leszsz Magyarhonba — reménylem, értesíteni fogsz.

47.

Kedves Barátom,

Bemutatom neked e sorok által Gervais Jeanniot urat; ugyan azt, kitől Bándy feleségét elvette. Jó ember. Reményli, hogy kibékülhet nejevel, csak láthassa őt. Legalább gyermekét kívánja vissza kapni. Kérlek, segíts rajta, ezzel irányában tartozunk. Ha magadnak nem volna idő a dologban eljárni, bíz valami biztos barátunkra, kinek több ideje van, mint neked. Te legtöbbet tehetsz mellette, mert Bándynak is benned van bizalma. Elhivathatnád egyszer magadhoz nejét is, őt is — ez nem sok bajba kerülne. Minden esetre kérlek, Jeanniot urat fogadd jól. A *Lebaront* illető actákat vagy bizonyítványokat, igen kérlek, küldesd el minél előbb, mert ez fontos dolog, néhány nap alatt ítéletet hoznak Sándor fölött, és reád nézve nem lehet egészen közömbös, fölmentik-e — vagy 8 évi fogságra ítélik.

Jeanniot urat talán valami angolhoz is lehetne ajánlani; ezt egyébként magad jobban fogod megítélhetni. Minden esetre ugy járunk el a dologban, hogy neki használjunk és magunkat ne compromittáljuk. Most áldjon Isten. Hódolatomat nődek, üdvözetemet jó barátinknak.

A Kossuth *protestatiójára* nézve határozottan azon véleményen vagyok, hogy azt beadni vagy publicálni igen káros volna.

Hogy Palmerston semmit sem *mondott*, azon igen csodálkozom.

L. Dudley Stuarttól igen érdekes levelet kaptam, ő beteg, de mihelyt kijárhat, foglalkozni fog ügyünkkel. Írok neki ma. Látogasd meg. Szép volna tőled, ha tennéd!

Beöthynek sok szépet.

Hived

Teleki László.

48.

Genève (Suisse) poste restante.

September 6-ikán. (1851.)

Kedves barátom, Most veszem leveledet, és sietve felelek reá pár szót. Telegraphirozok is neked, a mint kívánod, de nem azon szavakkal, miket említél, mert az veszélyessé válhatnak. Nem tudom, mi a baj most újabban s miért vagy most nervosusabb, mint, e tekintetben, az előtt voltál. Ugy intéztem el a dolgot, a mint akartátok. Még Gyula nevét is említette Lajos akkoriban. Nem értem, miért vált volna ezen mód épen most kevésbé biztossá. Ugy vélekedem, hogy ezen dolog az illető anyjának segítségével könnyen lenne igen czélszerű elintézhető. Anyja igen eszes, ügyes aszszony és szereti fiát; bizonyosan mindent elkövet, hogy ne hozza fiát bajba. Ha ő ír nekem, hogy nincs semmi nehézség, s megteend minden czélszerűt (pedig tette), ez lehetlen, hogy ne igen megnyugtatóan hasson reám. Ha valami nehézség volna, váratlan, te ki oly jól érted ezen dolgokat, segitened elhárítani. Hiszen mindenki tudja, hogy ama családnak van pénze, náluk tehát az efféle kevésbé tünik föl, mint másnál — ez is kissébbíti a bajt. Ismétlem, hogy czélszerű volna mentül kevesebbet vinni aranyban. Ez is könnyen elintézhető, akár ott, akár másutt, a merre felé a fiu utját veendi. Igaz, hogy Genfben is igen vigyázó a politia, azonban ez nem volna baj, csak ne volnának kémeek — de hát vigyázunk mi is. Nem kétlem, hogy a fiunak s anyjának segítségével a legjobban rendezheted el ezt az ügyet. De ha van scrupulusod, ugy aztán gondolj más utra, én nem tudok az általam nyitottnál jobbat; s nem is fogok e dologgal többé foglalkozni. Az a fő, hogy ezen ügyről rajtunk kívül senki se tudjon. Mind Lajosban, mind benned, mind bennem megáll a titok — azt tudom. De az a sok nervozitás és sok kérdezősködés sem czélszerű illy tárgyban.

Isten áldjon. Szíves tiszteletemet a nagyságos aszszonynak. Reményilem, Lajos leánya folytonosan jobban van. Hireidet tudtam már, mert Dunyov ide is írt. Megfoghatatlan, hogy Kupáról oly sokáig mit sem hallunk!

Áldjon Isten!

barátod

Teleki László.

49.

Genève (Suisse) poste restante.

September 24. (1851.)

Kedves Barátom,

Vetted, reményilem, utolsó leveletem. Kérlek, ha Károlyi Gyula nem akarná az egész öszveg elvitelét magára vállalni, hanem annak csak egy részét, tedd meg és írd meg nekem aztán, miben van a dolog, hogy aztán a többi rész beviteléről is gondoskodhassunk, mire bizonyosan leszsz alkalom.

Nem tudom, nem volna-e jó azt a pénzt, mi beviendő, osztrák papír pénzre váltani át. Kérlek, ha hozzád jön Károlyi Gyula, adj neki e részben tanácsot. Félek, hogy ha aranyban viszi be a pénzt, az a határon szemet szűrhat. Károlyi Gyuláról, kérlek, az illetőkön kívül, senkinek se szólj. Isten veled!

Igaz barátod

Teleki László.

Megyek Parisba holnap. Ezentúli adressem: *Hôtel d' Espagne Rue Tailbout N° 4. à Paris.*

50.

Genève (Suisse) poste restante.

October 4-ikén. (1851.)

Kedves Barátom, Vettem leveleidet. Látom örömmel, hogy minden jobbra kezd fordulni. Az nagy szerencse, hogy Cavour bizonyosan nem mond le. Megmondtam, hogy Klapka írjon Cousának — mondta, hogy teszi — tette. Parisban összeköttetésben tettem magam, Nigra által, azzal kit említél, Gropellával. Ott most a főkérdés; mi leszz Oroszhon politicája? — beléáll-é a coalitióba? Erre még senki sem tud felelni. Jó kedve volt Feketének — a törést Frankhon és Piemont közt senki sem hiszi komolynak, kivéve talán a francia ministeriumot magát. Ismered Delauneyt? a sard ministert Berlinben. Azt mondják, elavult nézetű ember, — s az ügynek otltélé inkább árt, mint használ. Be jó volna, ha onnan eltennék. Ezt neked csak tájékozásul említem. Tudom, hogy direct uton ebbe befolyni bajos. Nem lehetne-é ez iránt kérdést provocálni, csak úgy beszélgetés közben s ezután mindjárt volna alkalom nézetet mondani. Még nincs Kupáról hír. Dunyovtól érkezett. Fog jönni, csak a döntő csata előtt nem teheti. Szeretem eszejárását. Okos, higgadt embernek látszik. De szönyü baj lesz, ha elmenetele még pár hétig késik. Irtam ez iránt Kossuthnak — segítni kell e bajon. Cousát nem tartom félenknek, még is jó leszz, ha Párisból utasítást nyerend. De a mostani helyzet ott egészen kivételes — feszült figyelemmel néznek éjszak felé. Csak ha az iránt el lesznek oszlatva kétségeik, fogják magukat elhatározni — jobbra vagy balra — mind addig, míg a coalitióra nézve bizonyost nem tudandnak, irányunkban hanyagok lesznek. Nem akarnának minket elszalasztani, de tenni sem értünk. Egy nap hiszik a coalitiót az oroszszal együtt, másnap nem hiszik. Azon két nap alatt, mit Parisban tölték, ez volt impressióm. Sok emberrel találkoztam ott. Még hetek telendnek el, a míg ott lehetend valamit tennünk. Kossuth, tudom, hogy minden lehető lépést megtett. Vannak híreim, melyek szerint azt kell gondolnom, hogy már láttad azt, kivel a pénz iránt intézkedned kellett. Úgy vélem, el lehetett mindent intézni legczélszerűbben. Kossuth több ízben tett ez iránt kérdést, de e dolgról csak akkor írhatok neki, ha

arról bizonyost tudandok. Ha írsz neki, kérlek, ne említs nevet, úgy is informálva van — s tehát név nélkül is érteni fog. Jelentsd, kérlek, szíves tiszteletemet nődnek. Áldjon Isten.

barátod

Teleki László.

Én még most sem hiszem, hogy az orosz belé álljon a Frankhon elleni porosz-osztrák koalícióba. Nemde erős hitem van?

51.

Genève (Suisse) poste restante.

October 8-ikán. (1851.)

Kedves barátom,

Mire ezen levelem kezdedbe jut, már el leszz igazítva, úgy hiszem, azon ügy, mi téged oly nervosussá tett. Arról tehát nem írok.

Oka ezen soraimnak az, hogy Lajos egyik levelében kérdezi, valjon a Cousához intézett, mindhármunk által aláírt levél Klapkánál van-e, vagy nállam.

Még nem foghatom az ez iránti tévedést.

Hiszen a kérdéses levelet elmenetelem napján a szükséges aláírássokkal ellátva és még borítékba is téve, Lajos előtt, neked consignáltuk, mint általad expediálandót az az átadandót Dunyovnak.

Azonkül, emlékszel-e még? a kijavított példányt is elkérte tőlem Kossuth, mint az archívumba lefeendő. Előtted történt a dolog. Nyugtasd meg ez iránt Lajost. Lehetetlennek hiszem, hogy ama levél elveszett volna, de ha elveszett, bizony nem én vesztettem el. Üdvözetemet nődnek. Isten áldjon.

barátod

Teleki László.

52.

Genève (Suisse) poste restante.

October 11-ikén. (1851.)

Kedves Barátom, Vettem leveleidet s utolsó jelentésedet is köszönöm. Ugy látom, minden a legczélszerűbben van elintézve — igen igen helyesen — ügyesen. Örülök annak is, mit Vetterről írsz. Nem bízom jelentésedet újból postára. Klapka úgy is most Londonban van, tehát az eredetit megtalálja Lajosnál. Nyolcz vagy tíz nap mulva ismét itt akar lenni. Megírtam már neked, hogy vitt levelet Kupától? Beteg volt szegény Kupa, azért nem jött. A legjobb híreket írta az ottani magyar emigrációról — elismernek minket. Csak az a baj, hogy a mi dolgunkról igen is sokat tudnak már.

Nagy szerencsétlenség Dunyov megsebesülése. A mennyire lehet, segítve leszz a bajon, a legrövidebb idő alatt. Ez is egyik ok, a miért

Klapka Párisba s Londonba ment. Én épen nem vagyok a mellett, hogy Váradyt küldjük, igen rossz hírben áll mindenütt. Az ő missiója csak ártana ügyünknek. Sietek, hogy a mai postától meg ne késsem. Isten áldjon meg.

Barátod

Teleki László.

Azok az elfogatások Magyarországon, különösen a Banatusban nagyon megijesztettek. Írj nekem, kérek, ezen túl is *poste restante*. Ha pedig telegrammot kellene küldened, címezd azt *quai du Mont-Blanc No 5. Chez Madame Buscarlet*, talán elég leszsz *quai Montblanc 5. Genève* — ezt csak azon esetre mondom, ha telegrammot küldenél. Mert levélre nézve a *poste restante* legbiztosabb,

53.

Genève (Suisse) poste restante.

October 21-ikén. (1851.)

Kedves barátom, Egy megfoghatatlanul megkésétt leveledet vettem 18-ikán, mi 12-ikéről költ volt, s akkor is tétetett a postára. Már akkor, mikor e levél kezembe jutott, minden rendben volt — s én már régebben írtam volna neked e tárgyról, de hiszen arrul jobb nem írni vagy mentül kevesebbet írni. Megvan a biztonság — annyi, mennyi a mostani körülmények közt lehető, minden esetre, s minden képzelhető baj és compromissio elhárítva, ha nem is épen azon uton, mit javasoltál, de hát a lehető legjobban, és sokkal bátorosabban, mint hitted volna. Tudod, hogy én scrupulosus vagyok néha a kicsinykedésig, de én most nem félek — nem félek t. i. csupán e tárgyra nézve; mert sok egyéb tekintetekben lehet bizony aggódnunk ügyünk fölött. Leveleidet nem küldtem el Klapkának, mert Londonban Lajosnál a nélkül is kellőleg értesítettek mindenről. Hallom, hogy találkozol most is még néha formálási akadályokkal, s nehéz az országlár elnökkel találkozni. Hiszen ez a mostani körülmények közt megfogható. A legjobb akaratban nem kételkedhetünk. Mi lesz a koalíciókkal? ez a fő kérdés? szeretnék ez iránt tisztába jönni, mert a nette situatiókat kedvellem. Mihelyt tudni fogjuk, hogy a orosz ellenünk van, azonnal tisztába jövünk egész politicánk iránt, valamint az ellenkező esetben is. Mais il faut qu'une porte soit ouverte ou fermée — a kettő közt — az a bizonytalanság, az a legrosszabb.

Sok szíveset nődnek.

Barátod

Teleki László.

Az oroszra nézve még most sem változott véleményem.

54.

Genève (Suisse) poste restante.

October 24-ikén. (1851.)

Kedves barátom,

Nem lepett meg a legujabb concessiók híre. Arra utal, hogy Austria igazán támadó coalitióról álmodik — készül a háborura, és kevés idő alatt elébb, mintsem gondoltuk volna, támadni fog. Pénzre, katonára s egy kis rokonszenvre volna szüksége. Szüksége, hogy elhitesse a világgal, miként kibékült hazánkkal. Csalatkozik, nem csak hogy nem szerzend magának pártot Magyarhonban, de józan ember külföldön nem ülend föl neki. Hogy is volna lehető? Mindenki tudja, hogy a Ferencz Józsefi manifestum csak írott malaszt, mit az austriai fenyegető veszély hozott, s az első pillanat, melyben magát Austria bátorságban érezné, megsemmisítendne. De bár való volna is, mind az, a mit ígér az osztrák, mi az Magyarhon kívánságaihoz — de nem is — hanem Magyarhon régi ősi jogos állapotához mérve. Egy nagy semmi!! — Többet mondok, adna az osztrák ház többet, mind vissza adná, a mit tőlünk 49-ben elrabolt. Ki hinne neki? ki volna az a magyar honfi, ki hazája jövőjét a osztrák házához akarná kötni, ki lehetne nállunk a fölött kétségben, hogy a concessiók nem Ferencz Józsefnek, hanem ellenségeinek köszönhetőek, azon diadaloknak, miket ezek fölötté kivívtak, s azon félelemnek, melyet Ferencz Józsefben gerjesztenek. A míg Olaszhon ily fenyegető állásban marad Austria irányában, a míg tart azon remény, hogy Olaszhonnali frigy utján kiszabadulhat hazánk az idegen járom alól, addig, bizony, ne féljenek a kibéküléstől. Nemzetünk erélye csak akkor gyöngülhetne meg, ha megszűnnék az e tekintetbeni remény vagy annak valósulása ugy mutatkoznék, mint távolabb jövőre halasztandó. Ekkor félhetnénk, hogy nemzetünk arra gondolhatna, miként tehesse állapotát, a mostani körülmények közt, tűrhetővé — addig pedig ne féljenek semmiféle alku lehetőségétől.

Tudom, hogy mind ezek már kellőleg el vannak mondva a Piemonti kormánynak. Lajos is mondta, te is mondtad, mindnyájan ily értelemben szóltunk. De jónak tartanánk őket, a jelen körülmények tekintetéből, mindhármunk nevében, újból megnyugtani.

Sietve írom neked ezeket. E részben lehetlen nem értenünk egyet — mindnyájunknak. Igen kérlek, menj el Cavourhoz, s másokhoz is, kiket főbefolyásuaknak ítélsz. Oszlads el minden kétségeiket és nyugtasd meg őket. A legujabbi concessiókból én csak azon következést vonom ki, hogy készülnünk kell, közönléken Olaszhonnal, a közös megtámadásra mentül erélyesebben, mentül gyorsabban, és, ha addig nem támadtatunk meg, mihelyt készen leszünk Olaszhon és mi — a lehető legrövidebb idő alatt kezdjük el a szent harcot.

A reám bizott dolog el van igazítva a legjobban. Nődnek tiszteletemet. Áldjon Isten.

Barátod
Teleki László.

Kupáról most sem tudsz semmit. Furcsa volna? A szállítmányok csakugyan elmentek.

55.

Genève (Suisse) poste restante.

October 28. (1851.)

Kedves Barátom, Vettem szíves soraidat, s örülök, hogy már megírtam neked véleményemet a tudva lévő tárgy fölött. Klapka holnap után már itt Genfben leszz, írj hát neki ide, szokott adress alatt.

Csak congressus ne volna. Semmi sem hatand leverőbben honfitársainkra otthon, mint ez, mert azt hiendik mindjárt, hogy nincs kilátás többé háborura.

A levelek, miket otthonról kaptam, mind még congressus előttiek. De már tudták akkor otthon, hogy lesznek concessiók, s azt is, hogy azok nem teendnek hatást.

Én mit sem kételkedem az otthoniak szelleme fölött; az hogy egy pár ember a mostani körülmények közt hivatalt vállaland, nem tesz különbséget. Mihelyt valami újat tudandok, megírom. A hazábóli levelek most igen rendetlenül érkeznek, még a hírlapok is.

barátod

Teleki László.

56.

Genève (Suisse) poste restante.

October 31. (1851.)

Kedves barátom, Ide mellékelve küldöm Lajos iratát — nem akartam késleltetni annak francia fordításával — így küldöm hát, mint van. Stratégiai oldalára nézve nem vagyok competens bíró, a többire nézve egyetértek. Isten áldjon!

Hű barátod.

Klapkának akartam volna megmutatni, mára vártuk, de nem jön, csak holnap.

Jók a hírek a hazából — Nem lehet félnünk a concessiók hatásától. Szemere egy alávaló ember! olvastad levelét a Presse 27-iki számában?

57.

Genève (Suisse) poste restante.

November 9-ikén. (1851.)

Kedves barátom,

Azolta, hogy utolsó leveledet írtad, beszéltél már Gyurival, s teljesen meg vagy nyugtatva. Örülök, hogy cikkemet helyesled. Nem csak a Presse, az Opinion Nationale is adta már és pedig kiterjedetben, mint a Presse. Parisban nem volt hatás nélkül — mert még a Charivari is említi, és neki esik Szemerének. Csodálnám, ha olasz lapok nem adnák cikkemet, Vederemo. Majd máskor hosszabban; most csak annyit, hogy Magyarhonbóli híreim a teiddel megegyeznek, és tehát jók. Én tizennégyet tudok már is, ki nem fogadta el a hivatalt, kik közt Nádasdy Lipót és Károlyi György.

Isten veled.

barátod

Teleki László.

58.

Genève (Suisse) poste restante.

November 10. (1851.)

Kedves Barátom,

Im küldöm ide mellékelve a Ludvighot illető irományokat, öszvesen két darabot. Írt nekem Lajos arról, hogy miként juttasd kezébe. Arról tehát én nem írok. Én csak azt vállaltam magamra, hogy a te kezébe juttatom — teszem pedig azt ugyan azon uton, melyen én kaptam, ez minden esetre a legbiztosabb. Buda Sándorról is írt neked Lajos (arról, ki e levelet neked átadandja). Ő nekem is régi jó ismerősöm, és volt pajtásom, collegám, bemutatom neked ezennel és ajánlom. Szükséges volna, hogy Gyurival találkozzék. Nem igen hiszem, hogy még Turinban találja őt, de kérek, nyujts neki módot abban, hogy láthassa Nápolyban. Ő (Buda Sándor) ha már az-aldunai tartományokba nem mehetne, minden esetre el akarna menni Nápolyba. Ajánld őt oda is valakinek, kérek. Nápolyban *Farini* útján fogja megtudni, hol van Gyuri. Kérek, utasítsd őt, hova menjen tudakozódni, ha jobbat tudsz. Nem tudsz semmit Vetterről? Várok tőle tudósítást. Most sietek bezárni leveletemet, mert Buda indul. Nem sokára írok neked ismét, te se hagyj hír nélkül.

Hű barátod
Teleki László.

Türrnek ajánlja Buda Sándort Lajos, én is írok hozzá pár sort.

59.

Genève (Suisse) poste restante.

November 19. (1851.)

Kedves Barátom,

Elküldtem kívánságod szerint a telegrammot Sréterhez. Bizonyosan sietend, és ha nem jöhetne mindjárt, nektek válaszolandna. Magyarhonból érkező híreim mind jók — úgy fogják föl a dolgokat, mint én írtam neked mindjárt. Nem lehet gyöngeségtől féltenuk az otthoniakat. A néhány óconservatív demasquirozta magát s tehát már nem veszélyes. Senki sem fog megelégedni a mieink közül a 48-ik előtti állapotokkal, reclamálni fogják nyíltan és általában a 48-iki állapotot. Ezentúl is mindent a mi Olaszhonnali szövetségünkől várandnak — beváltandják a mieink azon szót, mit szívükben adtunk. A mieink pedig a *nemzet*. Jól vagyok informálva mindenről, mert folytonos érintkezésben vagyok az otthoniakkal. Teljesen megnyugtathatod a grófot, ha még kétségei volnának. Relata refero; nem tehetem föl, hogy az otthoniak ne őszintén beszéljenek velem. Nekünk csak Velence eladása árthana. Nem véled lehetének? én nem — ámbár néha, mint rém, eszembe jut.

Szíves tiszteletemet nődnek. Kérek, légy szíves az ide mellékelte kis levélkét Türrnek átadni, kit szívből üdvözlök. Meddig marad Turin-

ban? hol leszz ott szállva? nem tudom; valamint azt sem, hogy onnan hova megy. Meglehet, az ide mellékelt levélke már késő fog érkezni. Arra minden esetre igen kérek, hogy írj Türről és uti terveiről; ha tehetném, hozzátok mennék, de most körülményeim ezt nem engedik.

Isten áldjon. Hived

Teleki László.

Ha tudod, hol van szállva Türr, az ide mellékelt levelet mindjárt oda adressálhatnád — és egy ember által oda küldhetnéd.

60.

Genève (Suisse) poste restante.

November 26 (1851.)

Kedves Barátom,

Vettem szíves soraidat. Bizony sajnos volna, ha úgy állanának a dolgok, a mint gyanítani kezded. De én mindig azt reménylem még, hogy nem lehetend az osztrák kormányt Velence eladására bírni.

Magyarhoni híreink a legjobbak, folytonos érintkezésben vagyok az otthoniakkal. Magyarországot háború esetében még az sem tartoztatná el a fölkeléstől, ha a 48-iki alkotmányos állapot teljesen vissza nyeretnék. Biztosítalak ez iránt, hiszen Lajos ezt megírta neked. Én e sorokat főként azért írom, mert üzenetem van Gyuritól Vetterhez. Klapka igen aggasztólag ír a legiőről, igen szükségesnek tartaná, hogy Vetter mentül elébb menne oda. És ez Klapka szerint igen nagyon sürgető. Én nem tudom Vetter adressát; kérek, mond meg neki, de másnak senkinek sem, mint neki. Isten áldjon! Üdvözetemet, tiszteletemet mindnyájatoknak.

Barátod

Teleki László.

Táviratok.

61.

François Pulszky.

Hotel Grande Bretagne. Turin.

Je ne puis que vous répéter par télégraphe ce que je vous ai déjà écrit. Je crois que c'est le meilleur moyen de tout arranger.

Teleki.

62.

François Pulszky.

Hotel Grande Bretagne. Turin.

Vous demenagez demain, faites que l'on vous trouve. Je retourne à Genève, écrivez là poste restante.

Teleki.

63.

Pulszky

7. via Bourdin. San Salvano. Turin.

Georges parti pour Londres, revient dans dix jours. Je reste à Genève.

Teleki.

64.

A Mr. Pulszky,

Turin.

Le colonel Sréter, destinataire de votre dépêche de ce matin, est inconnu à Bruxelles. Veuillez en donner l'adresse.

L'officier de telegraphe.
(Olvashatatlan aláírás.)

Turin le 17/11. 60.

Közli: VÉRTESY JENŐ.

RÉGI MAGYAR VERSEK A SÁROSPATAKI KÖNYVTÁRBÓL.

1.

PHAËTONIS Incendium, Sortem Hungariæ modernam Threnis Lyricis Allegoricè repræsentans :

PHAËTON' Tüze, Melly Magyar Országnak mostani sorsát különbözõ rendû Énekben befoglalja.

Irattatott 1698. Eszt. Z. J. a' Thällyai R. Scholának akkori Mestere által. — Pro usu autem suo Annò 1728 Die 29. Januarii. recens transcriptum à Michaële M. Pápai. I. C. S. P. C. S. Patakini.

Protasis.

Jajos esetünket el-ne halgassátok,
Ékes szavú Músák sorsúnkat szánjátok,
Le-írójátok, Mert ti jól tudjátok,
Romlásúnkat zokogva mondjátok.
Oh vajha Phaëton vakmerőségében,
Szagúldni nem kívántt volna az Egekben,
Elméjében, Bizván erejében,
Nem ültt-vólna Attya' szekerében! 47.¹
Hogyha tudta-vólna következő kárát,
El-kerülte-vólna azt a' gonosz órát,
Mint Gomorát, Veszélyünk' hámorát,
Mi sem innók annak seprós borát.
A meredek útnak hirtelen indúla, 63.
Lovak el-ragadák, gyeplőjök rándúla,
Meg-tágúla, Szekér is fordúla,
Jártt út kívül fel- 's- alá bódúla.

¹ E lapszéli számok magyarázatát lásd a 336. lapon.